

Dkt. George Payton, Tafsiri ya Biblia, Kipindi cha 3, Ujuzi Ambao Watafsiri Wanahitaji Kuwa Nao

© 2024 George Payton na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. George Paton katika mafundisho yake kuhusu Tafsiri ya Biblia. Hii ni kipindi cha 3, Ujuzi Ambao Watafsiri Wanahitaji Kuwa Nao.

Katika mawasilisho yaliyopita, nimekuwa nikizungumzia tafsiri ni nini na mchakato wake ukoje, ni mambo gani unayohitaji kukumbuka ili kutoa tafsiri nzuri, na hiyo inaonekanaje, tafsiri nzuri inapaswa kuonekanaje? Ninachotaka kuzungumzia sasa ni ujuzi gani ambao watafsiri wanahitaji kuwa nao ili kufanya tafsiri vizuri? Nami nitazungumzia kwa mitazamo miwili.

Mtazamo mmoja ni kutoka kwa mtazamo wa mtafsiri wa kawaida. Ukifikiria kuhusu kumpa mtu mkataba wa kutafsiri hati kutoka Kiingereza hadi Kihispania au Kihispania hadi Kiingereza, hiyo inaweza kuonekanaje? Ujuzi ambao mtu huyo anahitaji kuwa nao ni upi? Kisha, tutagusia pia jinsi uwezo huo unavyoonekana katika ulimwengu wa tafsiri ya Biblia, katika mchakato wa kutafsiri Biblia kutoka lugha moja hadi nyingine. Sawa, kwa hivyo jambo la kwanza mtafsiri kwa kawaida huwa mzungumzaji asilia wa lugha lengwa, na hii ni kutoka kwa tovuti ya Chama cha Watafsiri wa Marekani. Na kwa hivyo nitatumia neno mtafsiri kumaanisha mtu ambaye ni mzungumzaji wa lugha mama wa lugha ambayo Biblia inatafsiriwa.

Na kama tulivyosema, hiyo mara nyingi huitwa lugha lengwa au lugha ya kipokezi. Kwa hivyo, ninaposema mtafsiri, nazungumzia mzungumzaji wa lugha hii wa ndani. Sawa, uwezo au ujuzi wa kutafsiri, na unaofafanuliwa hivi, ni seti changamano ya ujuzi unaohitajika kutekeleza kazi ya kuwasilisha maana ya maandishi ya lugha chanzi katika maandishi ya lugha lengwa, ambayo kwa upande wetu ni kutafsiri Biblia katika lugha lengwa.

Mengi ya yale niliyoyaweka pamoja katika uwasilishaji huu yametoka katika kitabu, Uwezo wa Tafsiri, Schaffner, na Adab. Na kama nilivyosema, tutaanza na uwezo wa jumla wa tafsiri, na kisha uwezo huo ukoje katika ulimwengu wa tafsiri ya Biblia? Sawa, jambo lingine ninalotaka kuweka wazi ni ninapofanya kazi ya kutafsiri kwa mtu au kampuni, wananitumia hati na wanasema tafsiri hii kutoka Kiswahili hadi Kiingereza. Nami hufanya hivyo.

Huenda nikampata rafiki yangu anitafutie, lakini kimsingi mimi nafanya hivyo. Na je , mimi, mtafsiri, nina ujuzi au umahiri ili kufanya kazi hiyo? Katika tafsiri ya Biblia, katika sehemu nyingi, kuna timu ya watu wanaohusika katika mchakato huu wote. Sio mtu mmoja tu.

Ni mbili, tatu, nne. Pia inajumuisha jamii. Wanaweza kushiriki katika kusaidia.

Na kwa hivyo, tunachozungumzia ni uwezo wa kutafsiri, badala ya uwezo wa kutafsiri. Kwa hivyo, ni ujuzi gani unaohitajika ili kutafsiri vizuri? Na kwa hivyo nataka kutofautisha kati ya ujuzi wa timu na ujuzi wa mtu binafsi. Na huko Magharibi, haswa Amerika, tunawafikiria watu binafsi.

Kwa hivyo, mtu binafsi anahitaji kuwa na ujuzi huu. Ugumu ni kwamba tafsiri kama kikundi inazidi kuwa ya kawaida. Huenda tukahitaji kubadilisha matarajio yetu kwa kila mtu kwenye timu.

Je, kila mtu anahitaji kuwa na ujuzi sawa katika timu ya utafsiri? Je, kundi hili la watu, una watu wawili, watatu, au wanne wanaofanya tafsiri katika lugha yao? Je, wote lazima wawe na ujuzi sawa? Kwa hivyo, tunataka kuliangalia hivi. Je, angalau mtu mmoja katika timu ana ujuzi maalum unaohitajika? Na kusema ukweli, ni nadra kupata mtu mmoja mwenye kipaji katika kila kitu. Wakati mwingine una kipaji, lakini mara nyingi huna.

Je, hiyo ina maana kwamba tafsiri haiwezi kusonga mbele? Sio lazima. Kwa hivyo, tunachofikiria hasa ni, je, wanachama wana ujuzi wa ziada? Na je, mtu huyu ni mtafsiri mzuri ni njia moja ya kufanya hivyo. Njia ya pili ya kuiangalia ni, je, timu hii, kundi hili la watu, linaweza kutoa tafsiri bora? Kwa hivyo, hapa ndipo tulipo. Una baadhi ya watu ambao ni washambuliaji; wanawaita washambuliaji au washambuliaji.

Una viungo wa kati, una kipa. Je, kila mtu anahitaji kuwa na ujuzi sawa kwenye timu? Je, kila mtu anahitaji kuwa kipa? Labda sivyo. Je, kipa anahitaji kuweza kupiga mpira? Bila shaka.

Je, anahitaji kuweza kupitisha mpira? Ndiyo. Je, anahitaji kuweza kuona uwanja na kuupitisha kwa mtu sahihi? Ndiyo. Je, mshambuliaji anahitaji kuwa kipa? Hapana, hahitaji.

Je, mshambuliaji anahitaji kucheza ulinzi, ingawa yuko juu-mbele? Ndiyo. Kwa hivyo, kuna kiwango fulani cha ujuzi ambacho kila mtu anapaswa kuwa nacho, anahitaji kuwa na uwezo, lakini ujuzi huu maalum ni wa watu wachache tu. Ndiyo maana una mtu kama Lionel Messi, ambaye sasa ndiye mchezaji bora wa soka duniani kwa wakati huu.

Kwa nini? Kwa sababu anafunga mabao mengi. Lakini unajua nini? Hilo sio swali hasa. Swali ni, je, timu inaweza kushinda mchezo? Badala yake, Messi anaweza kufunga mabao? Kwa sababu Messi anaweza kufunga mabao mawili, matatu, manne na bado akapoteza mchezo.

Kwa hivyo hilo sio tatizo. Tatizo ni uwezo wa timu. Na hivyo, uwezo wa kutafsiri.

Tunachotaka ni kwamba kila mtu aweze kuzingatia kile anachofanya vizuri zaidi. Na kama tulivyosema, lengo ni kushinda mchezo.

Loo, hapana, nilitafsiri Marko 3:16. Nilitafsiri. Hapana.

Je, kifurushi kizima kinawasiliana vizuri? Na je, timu kwa pamoja ilitoa tafsiri hiyo? Kwa hivyo, ni mtazamo wa kikundi, tofauti na mtazamo wa mtu binafsi. Mitazamo ya kikundi inaendana zaidi na tamaduni tunazofanyia kazi ambazo huwa zinazingatia zaidi kikundi na zina michakato mingi ya kufanya maamuzi ya kikundi kuliko mtu binafsi. Na kwa hivyo zote mbili zinaendana na aina yao ya mawazo, lakini pia ni njia bora zaidi ya kufuata.

Kwa sababu mara chache, kama tulivyosema, watu wote kwenye timu huwa na ujuzi wote muhimu. Na kwa hivyo mtazamo wa aina hii, unaotoka kwa mtu ambaye nimeshiriki katika mafunzo ya utafsiri wa Biblia, unaweza kubadilisha jinsi tunavyohitaji kutafsiri. Ikiwa tuna watu fulani ambao ni wazuri katika eneo moja la utafsiri, wanahitaji mafunzo, na wanahitaji kuboresha ujuzi huo.

Ikiwa mtu ana kipaji katika eneo lingine, basi anahitaji kuboresha ujuzi huo. Nakumbuka wakati mmoja nilikuwa nikifanya kazi katika mradi huu mmoja wa utafsiri huko Alaska, ambao kwa kweli ni mojawapo ya lugha za Inuit. Na kulikuwa na watu wanne mezani.

Na wawili kati ya watu hao walikuwa wazuri sana katika kubuni sentensi mpya, au aya mpya haraka. Na kisha mtu angeiandika. Na kisha hukaa pale na kuzungumza na kupata maneno sahihi.

Mtu mwingine alikuwepo, naye alikuwepo, naye angekaa pale na kusikiliza. Na angesema, hilo halina maana kwangu. Kwa hivyo, mchango wake ulikuwa, je, inaeleweka? Mwanamke mwingine alikuwa pale pembeni, na alikuwa na kamusi ambayo ilitolewa na mtaalamu wa lugha ya Kiingereza pamoja na lugha hii.

Na kwa hivyo wangesema, hei, tuna neno la X? Na angesema, sawa, acha niitafute. Na kwa hivyo, anasoma Biblia. Hiyo ndiyo kamusi.

Na anaichunguza, na anagundua, tuna neno hili, neno hili, neno hili, neno hili. Sawa, la pili, hilo linaendana na muktadha huu. Hilo ndilo jambo alilofanya vizuri.

Hilo ndilo jambo ambalo alichangia sana kwa timu. Na hivyo ndivyo tunavyozungumzia: je, timu hii inaweza kufanya kazi pamoja? Na hivyo, tunachohitaji kufanya tunapofanya mazoezi ni kuwawezesha kila mwanachama kufanikiwa katika maeneo yao ya ujuzi ili timu itoe tafsiri nzuri. Na mstari kutoka kwa filamu ya hivi karibuni, kila kitu ni cha kushangaza, kila kitu ni kizuri unapokuwa sehemu ya timu.

Sawa, kwa hivyo hebu tuzungumzie uwezo huu sasa. Uwezo wa kwanza kabisa, ambao ni dhahiri, ni uwezo wa lugha. Tunamaanisha nini kwa uwezo wa lugha? Inamaanisha kuwa na uwezo wa kuzungumza na kusikiliza, kusoma na kuandika katika maandishi chanzi, samahani, lugha chanzi, na lugha lengwa.

Kwa hivyo, kama mimi ni mtafsiri wa Kiswahili, naweza kuzungumza Kiswahili vizuri? Swali namba moja. Nambari mbili, naweza kuelewa Kiswahili kinachozungumzwa? Hili ni muhimu sana ninapotafsiri. Nambari tatu, naweza kusoma maandishi ya Kiswahili? Nambari nne, naweza kuandika vizuri kwa Kiswahili? Tena, kuzungumza na kusikiliza, kusoma na kuandika katika lugha zote mbili.

Vipi kuhusu muktadha wa BT? Je, uwezo wa lugha katika muktadha wa BT ni nini? Naam, inategemea. Lugha chanzo ni nini? Kama tunavyojua, lugha chanzo ni Kigiriki na Kiebrania. Kwa hivyo, ni wangapi kati yetu tuna ufasaha, hata wasomi wa Biblia, katika kuzungumza, kusikiliza, kusoma, na kuandika katika Kiebrania cha kale na Kigiriki cha kale? Sio wengi sana.

Kwa hivyo, tunafanya nini? Tunawezaje kushinda ujuzi huu dhahiri, kama ilivyo, muhimu wa kufanya tafsiri? Kwa hivyo, katika muktadha wetu, tuna rasilimali zinazotusaidia kujua jinsi ya kusoma lugha chanzi na kujua jinsi ya kusoma Kigiriki na Kiebrania. Tuna watu wa kutufundisha ufafanuzi, kuchambua maandishi, na jinsi ya kutafsiri maana ya maandishi. Je, unaweza kutumia rasilimali kufikia uelewa mzuri wa maandishi? Inamaanisha nini? Na kisha, hata kuweza kufafanua kati ya tafsiri tofauti za maandishi.

Kwa hivyo, ikiwa ufafanuzi mmoja unasema, mstari huu unamaanisha hivi, ufafanuzi mwingine unasema, mstari huu unamaanisha vile. Kuwa na uwezo wa kutofautisha na kusema ni upi unaowezekana zaidi? Ni upi unaowezekana zaidi katika muktadha huu mahususi? Na hivyo hizo ni ujuzi unaoweza kuendelezwa unaoshinda ukosefu wa umahiri katika lugha chanzi. Kwa hivyo, pamoja na Kigiriki na Kiebrania, vipi kuhusu lugha ya mawasiliano mapana? Kwa hivyo, ikiwa katika Amerika Kusini, hiyo ingekuwa Kihispania.

Katika Afrika Mashariki, hiyo itakuwa Kiswahili. Katika Asia ya Kusini-mashariki, inaweza kuwa Kichina cha Mandarin. Je, unahitaji kuwa na ujuzi katika lugha kuu ya nchi yako? Ndiyo, hasa katika lugha yetu ya Kiswahili.

Afrika Mashariki, watafsiri wetu nchini Tanzania walihitaji kujua, je, unaweza kusoma na kuandika Kiswahili vizuri? Je, wewe ni mwandishi mzuri wa Kiswahili? Na hilo linahusiana na kuweza kuandika vizuri katika lugha yao wenyewe. Kama wewe ni mwandishi mzuri katika lugha moja, cha kushangaza, mara nyingi mtu huyo ni mwandishi mzuri katika lugha zingine pia. Lakini hii ndiyo lugha ambayo Biblia imeandikwa ambayo wanairejelea, kwa hivyo wanahitaji kuweza kuisoma vizuri.

Wanahitaji kuweza kuelewa na kuifafanua. Kwa hivyo, tunasema kwamba lugha kuu nchini, kuzungumza, kusoma, kuandika, hasa wakati lugha hiyo ya mawasiliano mapana ndiyo lugha ambayo Biblia imeandikwa ambayo wanairejelea, hiyo inakuwa maandishi yao ya asili. Kwa hivyo, si Kigiriki, si Kiingereza, kwa kweli ni lugha hii nyingine.

Kwa hivyo, lugha yenye uwezo mpana wa mawasiliano ni muhimu kwa sababu timu sio tu kwamba wanapata Biblia, bali pia wanapata rasilimali ambazo ni rasilimali za kibiblia katika lugha ya mawasiliano mapana, na rasilimali hizo huwasaidia kufanya kazi ya kutafsiri. Sawa, kwa hivyo tuna Kigiriki na Kiebrania kama maandishi chanzi, lugha ya mawasiliano mapana ndiyo maandishi chanzi. Je, Kiingereza wakati mwingine huwa maandishi chanzi? Jibu ni ndiyo, wakati mwingine huwa.

Wakati mwingine watu hutumia Biblia rahisi ya lugha ya Kiingereza kama ile wanayotafsiri, au angalau ni mojawapo ya lugha wanazorejelea wanapotafsiri. Sawa, wakati mwingine tulikuwa na mshauri au mratibu ambaye alihusishwa na mradi huo na kisha akapata Kiingereza. Wakati mwingine, una mshauri wa tafsiri ambaye husaidia kuangalia ubora, na ufikiaji wa Kiingereza unaweza kusaidia timu kuelewa kile ambacho Biblia inasema.

Zaidi ya hayo, rasilimali za tafsiri, mambo ambayo yanalenga hasa kujua jinsi ya kutafsiri; kuna rasilimali nyingi zinazohusiana na tafsiri katika Kiingereza kuliko lugha nyingine yoyote. Unaweza hata kusema kwamba kuna rasilimali nyingi zaidi katika Kiingereza kuliko lugha zingine zote zikijumuishwa. Hiyo ina maana gani? Hiyo ina maana kwamba mtu katika timu angefanya vyema kujua Kiingereza vya kutosha ili kupata lugha hizo na kupata rasilimali hizo kwa Kiingereza.

Kwa hivyo, upatikanaji wa rasilimali hizo utakuwa faida kubwa kwa timu, kwa hivyo angalau mshiriki mmoja katika timu anapaswa kuwa na uwezo wa kufanya hivyo. Hasa ikiwa Kiingereza ndiyo lugha ya maandishi chanzi ambayo wanatumia kutegemea tafsiri yao, hata zaidi. Lakini hata kama sivyo, hata kama uko katika Kiswahili, unafanya kazi katika Kiswahili, unafanya kazi katika lugha hii ya wenyeji nchini Tanzania, ujuzi wa Kiingereza utasaidia timu kufanya kazi bora katika ufafanuzi kwa sababu hakuna rasilimali hizo katika lugha ambazo watu wanazijua.

Sawa, kwa hivyo tulizungumzia uwezo wa lugha chanzi. Sasa tutazungumzia uwezo wa lugha lengwa. Na kama tulivyosema, sawa na uwezo wa lugha chanzi, kuzungumza, kusoma, na kuandika katika lugha lengwa.

Hiyo ina maana kwamba kama wewe ni mzungumzaji wa lugha ya 1G, ili uwe mtafsiri, unapaswa kuwa na uwezo wa kuandika vizuri katika 1G. Uwezo wa kuzungumza hautoshi. Kwa nini isiwe hivyo? Kwa sababu uandishi ni njia isiyo ya kawaida ya kuwasiliana.

Ni kitu kinachopatikana. Inahitaji mazoezi—mazoezi, mazoezi, mazoezi.

Kwa nini, kwa wale wetu walio Amerika, angalau, unachukua uandishi kuanzia darasa la 1 hadi darasa la 8. Umemaliza. Una umri wa miaka 12.

Unajua lugha yako, sivyo? Hapana. Unachukua nini shuleni la upili? Unachukua utunzi wa Kiingereza. Jinsi ya kuandika karatasi hii.

Jinsi ya kuandika karatasi ya utafiti. Sawa, sawa. Una umri wa miaka 18.

Umemaliza, sivyo? Hapana. Unachukua nini chuoni? Unachukua miaka miwili ya kujifunza Kiingereza. Unachukua, tena, lugha zaidi za uandishi, kozi zaidi za uandishi.

Sio kweli kwamba kila mtu anayezungumza anaandika vizuri. Nimekuwa na watu ambao nimefanya nao kazi kama TA, baadhi ya maprofesa wangu katika seminari, na wakasema, sawa, unaweza kupanga karatasi za wanafunzi hawa wahitimu darasani mwetu? Na nilishangaa kuona jinsi walivyoandika vibaya. Na wamepitia miaka minne ya chuo kikuu.

Nami naenda, Mungu wangu. Sawa. Sio jambo la kawaida.

Huyu mtu anayezungumza vizuri na kuandika vizuri. Hasa, vipi kuhusu pale tulipokuwa, una alfabeti mpya kabisa. Hawajawahi kuandika chochote katika lugha yao.

Hawana uzoefu wowote wa fasihi katika lugha yao. Unawezaje kushinda hilo? Na kuna alfabeti mpya. Wana hili tu, na unalishinda kwa mazoezi.

Kwamba kusoma na kuandika huenda pamoja. Kadiri mtu anavyosoma zaidi, ndivyo anavyoandika vizuri zaidi, na ndivyo uwezo wake wa kuandika unavyoongezeka. Ujuzi wa lugha lengwa pia una manufaa.

Kwa kawaida, hatuketi na kufikiria kuhusu sarufi ya lugha yetu. Kuwa na mtu katika timu aliyefanya utafiti wa lugha, basi wanaweza kujadili sifa za lugha. Kwa hivyo, kwa mfano, ni wangapi kati yetu hukaa na kusema, unajua nini, ni vizuri sana kwamba Kiingereza ni lugha ya kiima-kitenzi-kitu, na kiima huja kwanza katika sentensi, kisha kitenzi, na kisha kiima.

Na unapokuwa na kifungu cha nomino, una Ikulu ya Marekani, una kifungu cha kwanza, kisha una kivumishi cha pili, kisha una nomino ya tatu. Ni wangapi kati yenu mlichanganyikiwa yapata dakika moja na nusu iliyopita nilipoanza yote hayo? Hatuzungumzii hivyo. Hatufikirii hivyo.

Lakini linapokuja suala la kuandika vizuri, unahitaji kusema, hii si sentensi iliyojengwa vizuri; hebu tuibadilishe ili iwe sentensi iliyojengwa vizuri zaidi. Na tumeona hili kwa watafsiri wetu barani Afrika. Tunapoketi nao na kuanza kuzungumza nao kuhusu lugha yao, tunaanza kueleza mambo haya kuhusu lugha yao, nao huenda, Mungu wangu, uko sahihi.

Wanathamini hilo kwa sababu linawapa kujiamini na ujuzi zaidi kuliko mtu wa kawaida katika jamii yao. Na hivyo wanapata ujuzi huu wa lugha au, tuseme, sarufi, ambao una manufaa kwa timu na katika kutoa matokeo ya mwisho. Kwa hivyo tulishughulikia uwezo wa lugha kama wa kwanza, uwezo wa maandishi, kuwa na ufahamu wa aina ya maandishi au aina katika lugha chanzi, na kile ambacho kwa kawaida unatarajia kupata katika aina hiyo ya maandishi katika lugha lengwa.

Na si mara zote huwa sawa. Kwa hivyo, ni sehemu gani za kawaida za aina hii ya maandishi? Kwa hivyo, ikiwa tungefikiria makala ya michezo, utatarajia kupata nini unapokuwa na timu mbili zilizocheza kila mmoja? Itapangwa sawa na makala zingine za michezo ambazo umesoma. Kwa hivyo unataka ni nani aliyecheza nani, walikuwa wanacheza wapi, ni nani aliyeshinda mchezo, ni maelezo gani, ni nani aliyefunga zaidi, mambo yote ambayo unatarajia kupata.

Kwa hivyo, kuna sehemu za kawaida ambazo zinapaswa kuwepo unapokuwa na mapishi. Hiyo ni aina maalum ikiwa unataka. Na una nini? Jambo la kwanza unalo ni kutengeneza kuku wa kukaanga, na kisha nini? Ni viungo gani unahitaji kwenda kununua? Kwa hivyo, una orodha ya viungo, na kisha una nini? Mlolongo wa kupika hivi kwanza, kuchanganya hivi vya pili, na kuweka hivyo katika vya tatu, kwa hivyo una mpangilio wa shughuli unazofanya kama sehemu ya hivyo.

Kwa hivyo, kwa aina yoyote ya fasihi katika lugha, mtu anayetafsiri anahitaji kufahamu aina hiyo ya fasihi, katika lugha lengwa na lugha chanzi, kuanzia na lugha chanzi kwanza. Na ni mambo gani unayohitaji kuweka katika mapishi haya katika lugha lengwa ili yasikike ya kawaida na ya kawaida? Kwa hivyo kuna maneno ambayo utatarajia kupata. Kuna msamiati.

Kuna sauti. Kuna rejista. Rejista ni kiwango cha utaratibu.

Unatumia vitenzi vya aina gani? Hali ni, je, ni amri? Je, ni ombi? Je, ni pendekezo? Mambo hayo yote yanahitaji kuzingatiwa, na kila aina ya maandishi ina aina yake, kifungu cha maneno, na msamiati unaotarajiwa. Unapomwandikia bosi wako barua pepe, rejista ni nini? Kiwango cha utaratibu ni kipi? Mpendwa Mheshimiwa, ripoti uliyoniomba niandike sasa imekamili. Nimeiambatanisha hapa kwa ajili ya usomaji wako.

Nitakupa mfano wa rejista. Nilipokuwa nikifundisha Biola, nilienda maktaba, na nilitaka kuangalia kitabu, kwa hivyo nilienda kwenye kaunta ambapo watu waliokuwa

wakiangalia vitabu walikuwa. Na kulikuwa na mwanaume, na kulikuwa na wasichana kadhaa.

Na yule jamaa akasema, hujambo, jamaa. Na wasichana wanaenda, subiri, je, umemwita jamaa tu? Na yeye anaenda, sawa, ndio. Nao wakasema, samahani, wewe ni profesa? Nikasema, ndio.

Ulimpigia simu profesa, jamaa? Unafikiria nini? Na anaenda, sawa, nilitaka tu ajisikie kama yeye ni mmoja wa wavulana. Na wasichana wanaenda, hapana, samahani, hilo ni kosa tu. Unajua, hujambo, bwana, ninawezaje kukusaidia leo? Sawa, hiyo ni sauti, hiyo ni rejista, hiyo ni msamiati.

Kila aina ya uandishi ina matarajio hayo ndani yake. Hata katika lugha isiyoandikwa, jinsi wanavyozungumza itakuwa na sifa hizi ili uweze kugundua jinsi ya kulinganisha kilicho katika lugha nyingine na lugha lengwa. Na tena, tumeshasema haya hapo awali: hadhira ni nani, na kusudi au kazi ya maandishi haya mahususi ni nini? Kwa hivyo kuna mapishi ya kukuelekeza kupitia hatua za kutengeneza chakula hicho.

Ilhali kitu kingine, kama hati ya kisheria, kina kazi tofauti. Kwa hivyo, pamoja na mambo haya yote, pia kuna vipengele vya mazungumzo, kama vile jinsi maandishi yanavyowekwa pamoja. Sehemu ya kwanza, sehemu ya pili, na sehemu ya tatu ni nini? Unaunganishaje sehemu tofauti? Mabadiliko ni yapi? Ni mambo gani yanayoashiria mabadiliko? Mambo kama, na kisha hoja nyingine hatimaye ni.

Kwa hivyo unapoisoma hatimaye, unatarajia chochote baada ya hapo? Hapana, kwa sababu hiyo ni kauli ya hitimisho. Na lengo ni nini? Je, mtu anahitaji kujua aina zote tofauti za lugha hiyo ili aweze kutafsiri? Sio lazima. Unaweza kujifunza aina mpya za lugha, unaweza kuzisoma, unaweza kuzichambua, na unaweza kuzielewa katika lugha asilia.

Na kisha unasema, vipi kuhusu lugha lengwa? Ni mifumo gani ya kawaida tunayoiona katika aina hii maalum? Na hivyo inaweza kuongezwa baadaye. Kwa hivyo huhitaji umahiri wa maandishi katika kila kitu ili uwe mtafsiri mzuri. Vipini kuhusu muktadha wa BT? Katika mkutano wa BT, kuwa na ufahamu wa aina tofauti za maandishi au aina katika Biblia, na aina zao za maandishi zinazolingana katika lugha lengwa.

Na kama tulivyosema, zinaweza kuwa sawa, lakini si kila wakati. Kuhusu sifa na mambo unayotarajia kuona katika moja, si lazima kila wakati utarajie kuyaona katika nyingine. Kwa hivyo ya kwanza ni masimulizi.

Na inaonekana kama, vema, hilo ni dhahiri, unasimulia hadithi tu. Jinsi unavyowatambulisha watu walio katika hadithi au vitu vilivyo katika hadithi ni tofauti kutoka lugha moja hadi nyingine. Jinsi unavyojenga hadithi yako, unavyoisimulia, na unavyojenga hadi kwenye hoja kuu ni tofauti kutoka lugha moja hadi nyingine.

Ushairi. Ushairi ni mgumu sana kuutafsiri. Na wakati mwingine njia bora zaidi ya kuwasilisha kilichopo ni kuutafsiri kama nathari.

Labda si kwa kutumia taswira au kwa kutumia taswira na kuisema kwa njia ya moja kwa moja zaidi. Wakati mwingine, hiyo ndiyo yote tunayoweza kufanya. Na hilo, kwa njia, linahusu mashairi ya kidunia na matakatifu.

Hortatory. Hortatory ni nini? Nyaraka ambazo Paulo alikuwa akifundisha, alikuwa akiwahimiza, alikuwa akiwatia moyo, alikuwa akiwakemea. Mifano inaweza kuwa hortatory.

Yesu alisimulia mifano kama njia ya kusema, basi nendeni mkafanye hivi. Vitabu vya kinabii. Vitabu vya kinabii mara nyingi vilikuwa vikizungumzia wakati ujao, lakini wakati mwingine ilikuwa ni kusema wakati uliopo kwa njia ambayo ilikuwa kweli, hii ni Mungu akiwasiliana nasi, na hii ndiyo tunayohitaji kufanya tofauti.

Kwa hivyo, inaweza kuwa aina ya kitu cha kukemea, lakini si mara zote. Nasaba ni aina nyingine ya aina iliyo katika Biblia. Hizi ni baadhi tu ya aina, kwa hivyo hii si orodha kamili.

Na tena, je, mtu anahitaji kujua aina hizi zote za lugha ili awe mtafsiri mzuri wa Biblia? Wanaweza kuzijifunza wanapoendelea. Wanaweza kuanza na masimulizi, ambayo huwa rahisi zaidi, na kisha wanaweza kuingia katika aina hizi zingine kwa kufanya utafiti kuhusu lugha chanzi katika Biblia na kufanya utafiti kuhusu lugha yao, walipataje mafundisho ya hortatory au expository katika lugha yao, ni aina gani zilizotumika hapo. Sawa.

Umahiri mwingine. Hadi sasa, tulikuwa na lugha, tulikuwa na maandishi, na sasa tunazungumzia umahiri wa somo, ambao ni sawa na maandishi, lakini ni kufahamu mada inayotafsiriwa. Na nimesikia ikisemwa, kwamba huwezi kuandika kuhusu muziki ikiwa hujui chochote kuhusu muziki.

Kwa hivyo, unahitaji kuwa mwanamuziki, labda, na labda hata mwalimu wa muziki ili uweze kuandika kuhusu muziki. Kwa hivyo, unahitaji kuwa na aina fulani ya ujuzi wa eneo hilo lote, si tu, oh, najua jinsi ya kupiga tarumbeta, lakini unahitaji kujua mengi zaidi kuhusu jambo zima la muundo wa muziki. Kuna noti nane katika kipimo hicho. Kwa njia, si kila utamaduni una noti nane katika kipimo chake.

Kwa hivyo, yote hayo, huwezi kuandika kuhusu muziki ikiwa hujui kuhusu muziki. Na tuna ujuzi wa jumla kwamba kila mtu anajua kuhusu jambo fulani. Kwa mfano, besiboli, tuna ujuzi wa jumla kuhusu besiboli, sote tunajua kwamba inachezwa katika uwanja fulani wa umbo fulani.

Na kimsingi tunajua hawa jamaa hupanda juu na mpira, na timu nyingine huwarushia mpira, na wale walio uwanjani hujaribu kuukamata na kumtoa mtu huyo nje. Sawa? Na anajaribu kwenda na kufunga bao. Kwa hivyo, sote tunajua kuhusu hilo.

Ni wangapi kati yenu mnajua sheria zote tofauti kuhusu besiboli? Mnajuaje kwamba mkimbiaji yuko nje kwenye besi ya kwanza? Sheria ya hilo ni ipi? Kuna sheria na ufundi mwingi tofauti kuhusu besiboli ambao sijui. Hata hivyo, rafiki yangu ni kocha wa besiboli, na anazijua zote. Kwa nini? Kwa sababu yeye ni mtaalamu katika uwanja huo.

Kwa hivyo tunaweza kuwa na ujuzi wa jumla kuhusu mada hiyo, lakini kwa namna fulani ikiwa ni aina ya maandishi maalum, basi unahitaji kuwa na ujuzi maalum. Na kama tulivyosema, maarifa yanaweza kupatikana. Tuna aina mbili za maarifa.

Tuna maarifa dhahiri, kitu ambacho unaweza kusoma na kuelewa, kujifunza na kukumbuka. Lakini pia tuna maarifa ya kimya kimya. Maarifa ya kimya kimya ni kwamba hayana fahamu.

Nakumbuka nikifanya kazi na mjomba wangu kwenye mradi fulani wa ujenzi, na alikuwa na mbao hapo, na anasema, ah, yule si mzuri, yule si mzuri, huyu ni sawa, huyu ni sawa. Nami nafikiria, alijuaje hilo? Nami nikasema, ulijuaje hilo? Na yeye anasema, sijui, nilijua tu. Tuna ujuzi wa kimya kimya kuhusu mambo.

Huwezi kuelewa, lakini unajua. Kwa nini hii ni sentensi nzuri? Sijui, ni kweli tu. Kwa hivyo hiyo ndiyo maarifa tuliyo nayo sote, pamoja na maarifa yetu dhahiri ya encyclopedic.

Kwa hivyo kuwa na ujuzi huu wa jumla na kuwa na uwezo wa kimkakati wa kujua jinsi ya kuwasilisha taarifa hiyo katika maandishi mahususi. Vipi kuhusu uwezo wa somo katika muktadha wa BT? Kujua mada kuhusu kitabu kinachotafsiriwa. Ni muhimu sana kujua kwamba kitabu cha Warumi kiliandikwa na Paulo kwa watu huko Roma ambao walikuwa Wakristo alipokuwa gerezani.

Hiyo ni taarifa muhimu sana. Lakini zaidi ya vitabu maalum, hata maarifa ya jumla ya Biblia. Hata maarifa ya Agano la Kale na yaliyotokea katika nyakati za Agano la Kale, watu wa Israeli waliotoka Misri na kuingia katika Nchi ya Ahadi na kuichukua, na kisha kila kitu kilichofuata, pamoja na Agano Jipya.

Kwa hivyo, tunazungumzia historia ya Biblia. Historia ya Agano la Kale, historia ya Agano Jipya, Paulo alitokea lini? Hatuhitaji kujua mwaka, lakini hakika tunahitaji kujua kwamba alikuja baada ya Yesu kufa. Hiyo ni taarifa muhimu sana.

Na kama tulivyosema, historia ya vitabu. Inasaidia sana kujua kwamba Paulo alikuwa Filipi kwa miaka kadhaa kabla ya kuandika kitabu chake, kwamba alikuwa na

uhusiano nao, na kwamba aliandika kulingana na uhusiano huo. Na ukisoma tu Wafilipi, unaweza kuona kwamba walikuwa na uhusiano mzuri sana.

Aliwajali sana watu hawa. Kujua kwamba alikuwepo kwa miaka mitatu kunasaidia sana. Unasoma kitabu cha Wakolosai, na Paulo anasema katika kitabu cha Wakolosai, sijawahi kukutana nawe, lakini bado nina wasiwasi kukuhusu.

Na hivyo, uhusiano tofauti, historia tofauti. Kwa hivyo, kujua historia hiyo kunatusaidia kuweza kutafsiri kitabu hicho. Muda uliopangwa wa kuandikwa unaweza kuwa msaada.

Mwandishi ni nani? Hali ya mwandishi ikoje wanapoandika? Uhusiano wa mwandishi na hadhira ni upi, na yote hayo yanaendanaje? Taarifa za kihistoria kwa ujumla: nini kilikuwa kikiendelea duniani wakati Paulo alipofungwa gerezeni? Roma ilikuwa madarakani. Walikuwa nguvu ya kijeshi na kisiasa duniani. Kwa nini Paulo aliandika kitabu hicho? Hadhira ya kitabu hicho ni ya nani? Alimwandikia nani? Na pia, tena, kusudi au kazi ya kitabu hicho ni nini? Kwa nini alikiandika, na alikuwa akijaribu kuwaambia nini? Na tena, ikiwa hujui kuhusu kila kitabu, hilo linaweza kujifunza.

Unaweza kujifunza na kubaini. Kwa hivyo, hili ni jambo la kawaida tunalofanya kama watafsiri wa Biblia. Tunapokuwa na kitabu kipya ambacho timu ya watafsiri bado haijafanya, jambo la kwanza tunalohitaji kufanya ili kukielewa vizuri ni kusoma historia ya nyuma.

Tunasoma kuhusu kitabu, tunasoma jinsi kitabu kilivyopangwa, na kisha tunaanza kutazama mistari sura kwa sura, mstari kwa mstari, na kisha inaeleweka zaidi tunapokuwa na historia akilini mwetu tunapofanya hivi. Sawa, uwezo wa kitamaduni ndio unaofuata. Kwa hivyo, ujuzi fulani na utamaduni wa lugha chanzi na utamaduni wa lugha lengwa, kwa kuzingatia hasa jinsi utamaduni unavyoonekana katika maandishi yaliyoandikwa.

Kwa hivyo, namaanisha nini kwa hilo? Mojawapo ya mambo tunayofanya ni kuwa na misemo inayohusiana moja kwa moja na utamaduni wetu. Tuna misemo, inayojitokeza. Anahitaji kujitokeza.

Usemi huo unatoka wapi? Kama unatoka Amerika, unajua hiyo inamaanisha kuwa ni neno la besiboli. Kwa hivyo, sahani ni kitu tambarare chini, na anakuja kwenye sahani, na amesimama pale akimsubiri mtu mwingine arushe mpira. Lakini hiyo si maana yake.

Haimaanishi kwamba anahitaji kutoka nje na kucheza besiboli. Kupanda ngazi kuna maana nyingine. Inamaanisha anahitaji kuchukua jukumu, kuwa mwangalifu, na kuwa mkweli na mwenye ujasiri katika kufanya jambo analohitaji kufanya.

Kitu kama hicho. Kama huelewi besiboli, ni vigumu sana kuelewa nahau hiyo. Kwa hivyo, haya ni maarifa maalum ya kitamaduni yaliyo nyuma ya maandishi yanayomsaidia mtu anayetafsiri kuwasilisha ujumbe kwa mwingine.

Na kwa hivyo, wanaweza kuishia kusema kwa lugha nyingine, anahitaji kuchukua jukumu na kuwa mwangalifu. Jambo lingine ni istilahi za kitamaduni, haswa na nahau. Kwa hivyo kuchukua hatua itakuwa moja.

Nenda na mpira wako bora ni mwingine. Neno lingine la besiboli, hilo linamaanisha nini? Hiyo ina maana ya kufanya unachofanya vizuri zaidi. Egemea hilo.

Na kwa hivyo tena, wanahitaji kuwa na mwelekeo wa jumla wa mitindo ya kitamaduni katika jamii, lakini pia maarifa ya kimyakimya, taarifa za kihistoria ni muhimu kuwa nazo, taarifa za usuli, na maarifa ya vikundi vidogo tofauti ndani ya jamii. Kwa hivyo, ikiwa una vijana, una milenia, una Kizazi X, Kizazi Z, una watoto wachanga, hao wangekuwa vikundi vidogo tofauti katika jamii. Na hii inahusishwaje nao kipekee? Sawa, vipi kuhusu muktadha wa Biblia? Ufahamu na utamaduni wa Biblia.

Kweli, kwa kweli, hakuna hata mmoja. Kwa hivyo, katika Agano la Kale, ulikuwa na Waebrania, sivyo? Lakini una Waebrania, na ulikuwa na, Waamoni wote, Waperizi, Wafilisti, ulikuwa na tamaduni hizi zote tofauti. Kwa hivyo ilikuwa tata kubwa ya kitamaduni.

Vipi kuhusu Agano Jipya? Naam, ulikuwa na Kigiriki, sivyo? Hapana, Wagiriki, Warumi, Waebrania wote, lakini kisha ulikuwa na Waidumea, ambao kwa kweli walikuwa wazao wa Waedomu na tamaduni zingine zote zilizokuwa hapo. Kwa hivyo, hakukuwa na utamaduni mmoja wa Biblia. Na hatuna data ya kutosha kuhusu wingi huu wa tamaduni za Biblia ili kuelewa jinsi utamaduni huu unatofautiana na ule, na ule, na hilo linahusianaje na maandishi? Kwa hivyo ni changamoto kubwa katika kuelewa tamaduni zote katika Biblia.

Hata hivyo, kuna kufanana kwa jumla kati ya tamaduni hizi za Biblia. Kwa mfano, labda walikuwa na mtazamo sawa wa ulimwengu. Walikuwa waumini wa miungu mingi, kumaanisha wanaamini kwamba kuna miungu mingi.

Kwa hivyo tukifikiri katika shule ya upili, unajifunza kuhusu hadithi za Kigiriki, hadithi za Kirumi, miungu mingi tofauti, ndivyo ushirikina ulivyokuwa. Una masomo kuhusu Mashariki ya Karibu ya kale, ambayo kimsingi ilikuwa nyakati za Agano la Kale, na kufanana kati ya tamaduni tofauti. Kwa hivyo, wana maoni ya pamoja kuhusu ushirikina.

Mwingiliano kati ya wanadamu na ulimwengu wa roho, ukweli kwamba kuna ulimwengu wa roho, na ukweli kwamba ulimwengu wa roho huingiliana na

wanadamu, mambo hayo yote ni sehemu ya mtazamo huu wa ushirikina. Jambo lingine ni heshima na aibu. Heshima ni muhimu sana, na unafanya kazi kwa bidii sana ili usimletee mtu aibu.

Na kuna maadili na imani zingine za kitamaduni ambazo ni za kawaida katika nyakati za Biblia. Na kwa hivyo tukipata picha ya jumla ya jinsi imani hizo zinavyofanya kazi, basi tunaweza kuendelea na hilo. Lakini pia, tukiangalia tamaduni zisizo za Magharibi leo, zinafanana na watu hawa.

Ukiwauliza watu mababu zao walikuwaje, na wanaamini kwamba mababu zetu wako karibu nasi na wanaingiliana nasi, wanaweza kusema, oh, huwezi kujua kama watakutendea wema leo. Hawabadiliki. Ni wazuri siku moja, na wanamaanisha nyingine.

Ndiyo? Sawa. Je, wanakupa unachotaka kila wakati? Hapana, hawapati. Wakati mwingine wanakupa, wakati mwingine hawapati.

Nini kitatokea ukiwapuuzwa? Basi, wanakuadhibu. Unahitaji kufanya nini ili kurekebisha hilo? Unahitaji kuwapa zawadi. Unajua nini? Kuna mengi ya hayo yanayohusika katika watu katika Agano la Kale na Agano Jipya.

Kwa hivyo, je, ni kweli kwamba ndivyo ilivyo? Unakumbuka Mtume Paulo alipokuwa ndani ya meli, na meli iliyokuwa ikitoka Yerusalemu hatimaye, na meli hiyo ikaanguka mahali ambapo mwishowe ikawa Kupro? Malta, samahani. Na kwa hivyo, watu walifika ufukweni, na Paulo alikuwa akikusanya kuni. Na alipokuwa akikusanya kuni na kuzitupa motoni, nyoka alimuuma mkono.

Na hivyo akaikung'uta motoni. Watu wa eneo hilo walikuwa wamekaa pale wakimtazama Paulo, na wakasema lazima alikuwa muuaji kwa sababu miungu ya bahari ilishindwa kummaliza, kwa hivyo wakamtuma nyoka. Hilo ni tendo.

Unaweza kusoma hilo mwenyewe. Hilo linamaanisha nini? Hiyo ina maana kwamba watu hao walikuwa na mtazamo huu kwamba ulimwengu wa roho, ulimwengu usioonekana, upo pale pamoja na nguvu na mamlaka, na hufanya mambo ya kuingiliana na kuwaathiri wanadamu. Walimtuma nyoka.

Walimtumaje nyoka? Nani anajua? Hilo ndilo waliloamini. Kisha wakasema, Mungu wangu, Paulo hakufa. Basi hitimisho lao lilikuwa nini? Lazima awe mungu.

Haya basi. Kwa hivyo tunaona kwamba kuna kufanana kwingi kati ya jinsi watu wa eneo hilo katika baadhi ya jamii hizi za kitamaduni wanavyoamini, si kila mahali, lakini kuna kufanana kwa kutosha kiasi kwamba inafanya isiwe vigumu kutafsiri baadhi ya kanuni hizi za kitamaduni. Kwa hivyo, tunafanya tuwezavyo kujifunza utamaduni wa kibiblia na utamaduni lengwa, na kisha kulinganisha na kulinganisha

hizo mbili, na tunajaribu kuzielewa zote mbili kwa maarifa yetu ya ufahamu ili hatimaye tuweze kuzitafsiri.

Hamisha kujiamini. Uwezo wa kuwasilisha maandishi kwa ufanisi, kwa ufanisi na haraka kutoka kwa maandishi ya lugha chanzi hadi lugha lengwa. Kudumisha nuances nyingi iwezekanavyo katika maandishi ya lugha chanzi kwa kutumia nuances zinazolingana katika lugha lengwa.

Kujua kwa busara jinsi ya kurekebisha maandishi ya lugha chanzi ili yaendane na lugha lengwa. Kwa mfano, tuna msemu, nataka uje. Kwa hivyo, kwa Kiswahili unaweza kusema hivyo.

Kwa hivyo, tafsiri halisi, ninataka inamaanisha nataka, wewe inamaanisha wewe, kuja, kuja . Ninataka , wewe , kuja . Je, hiyo inaweza kuwasiliana kwa Kiswahili? Ndiyo.

Je, ni njia ya kawaida ambayo watu huzungumza? Hapana. Wangesema nini? Ninataka , hiyo ni sawa, nataka. Angalia kwamba sisi hatupo, na kuja haipo.

Wana neno hili lingine, uje . Uje kwa kweli ni aina ya neno kuja . Kuja inamaanisha njoo, na hii ina maana kwamba nataka uje.

Ni ombi la heshima. Nataka uje, kwa maneno mengine, naomba kama unaweza tafadhali uje. Na uje ni sahihi zaidi kuliko wewe kuja .

Wewe kuja inasikika kama mtoto au mgeni, mgeni ambaye hajui Kiswahili vizuri. Je, tunataka Biblia yetu iwe hivyo? Hapana hatuitaji. Ninataka , wewe kuja .

Hapana. Ninataka , je . Na mtu anayetumia lugha hiyo wakati wote atakuja kiotomatiki na je badala ya wewe. kuja .

Kwa hivyo, je, uwezo unabadilika kutoka lugha ya kwanza hadi ya pili, na kutoka lugha ya pili hadi ya kwanza? Kama nilivyosema, nilipokuwa mtafsiri kwa ajili ya kufanya ukalimani, ilinibidi niende Kiswahili hadi Kiingereza, Kiingereza hadi Kiswahili huku na huko. Fikiria mtu anayefanya Lugha ya Ishara ya Marekani. Je, umewahi kumtazama mtu akifanya hivyo? Ikiwa sivyo, tazama video ya YouTube.

Inashangaza. Kwa hivyo, mtu yuko hapa akizungumza, na wanaendelea hivi. Na kisha, mtu mwenye ulemavu wa kusikia anaanza kusaini, na kisha anaanza kuzungumza hapa.

Wanafanya hivyo mara moja, huku na huko hivi. Mabibi na mabwana, huo ndio uwezo wa kuhamisha. Uwezo wa kufanya hivyo.

Kwa hivyo, kwa kweli inahusisha kufikiri katika lugha zote mbili kwa wakati mmoja. Lakini, si sawa na kuwa na lugha mbili. Lugha mbili ni tofauti.

Kwa hivyo, hebu tuzungumzie tofauti hizo. Kwanza kabisa, mzungumzaji wa lugha mbili. Kwa hivyo, una L1 ni lugha yako ya mama, na unazungumza na mtu kwa lugha yako ya mama.

Kwa hivyo, hiyo ni L1 hadi L1. Kwa hivyo, ikiwa ninazungumza nawe kwa Kiingereza, unazungumza nami kwa Kiingereza. Hiyo ni L1 hadi L1.

Mtu anayezungumza lugha mbili hutokea anajua lugha nyingine. Tutaiita L2. Huenda wakajua zaidi ya mbili, lakini hata hivyo.

Kwa hivyo, una spika ya L1, kisha kuna mtu wa L2, na wanazungumza huku na huko hivyo. Lakini, unaona ni upande mmoja hapa hadi L1, upande mmoja pale hadi L2. Lakini si kwa wakati mmoja.

Wanapokuwa na watu wa L2, huzungumza L2. Wanapokuwa na watu wa L1, huzungumza L1. Uwezo wa kuhamisha.

Hilo linatofautianaje? Kwa hivyo, una mtu anayezungumza L1, na anazungumza na mtu katika L2, na anarudi na kurudi akilini mwake mfululizo. L1 hadi L2, L2 hadi L1. Na wazo hilo linaloenda kati ya lugha hutokea kwa sekunde chache.

Kama nilivyosema, mtu anayesaini huchukua muda mfupi sana kati ya hayo ili kufanya mawasiliano hayo. Hiyo ndiyo tunayoita uwezo wa uhamisho. Na, uwezo huu wa uhamisho ndio uwezo muhimu zaidi ambao mtafsiri anahitaji kuwa nao.

Kwa hivyo, ni umahiri mmoja unaowaunganisha wote pamoja. Kwamba ukiwa na zile nyingine nne, utakuwa mwandishi mzuri, lakini unahitaji kweli kuhamisha umahiri ili kuunganisha yote hayo na kuweza kufanya hivi haraka. Na, kadiri mtu anavyotafsiri kati ya lugha mbili, ndivyo zinavyokuwa na ufanisi zaidi na tafsiri bora zaidi anayotoa.

Kwa hivyo, vipi kuhusu walimu wa lugha za kigeni? Naam, walifanya mtihani mara moja kati ya watafsiri na walimu wa lugha za kigeni. Na, wakasema, sawa, tafsiri maandishi haya kutoka lugha nyingine hadi lugha yako. Na, wote, tuseme, walikuwa wazungumzaji wa Kiingereza ambao pia walizungumza Kihispania.

Walitoa tafsiri bora zaidi kwa Kiingereza kutoka kwa Kihispania kuliko walimu wa lugha za kigeni. Kwa nini? Kwa sababu walimu wa lugha za kigeni hawajafunzwa kufanya hivyo. Ukiwafunza, wangukuwa wazuri kama mtafsiri, lakini hawajafunzwa kufikiri hivyo.

Kwa hivyo, bila uwezo wa kuhamisha, huwezi kutafsiri vizuri. Unahitaji hilo. Kama tulivyosema, Lugha ya Ishara ya Marekani.

Na, nilikutana na mwanamke nchini Tanzania ambaye kwa kawaida alikuwa na kipaji cha kufanya hivi, na hakuwa na mafunzo yoyote. Kwa hivyo, unafanya nini? Unajenga hisia kuhusu jinsi ya kutafsiri misemo inayojulikana, jinsi ya kutafsiri miundo, miundo ya kisarufi, jinsi unavyotafsiri maneno fulani, maneno yenye maana nyingi. Unachagua neno gani ili kuwasilisha neno hili kwa lugha tofauti ikiwa lina maana zaidi ya moja? Jambo zuri ni kwamba uwezo wa kuhamisha unaweza kuendelezwa kupitia mazoezi na mafunzo.

Na, mara tu mtu anapokuwa na uwezo wa kuhamisha, anaweza kuutumia katika lugha tofauti. BT muktadha, tunafanya nini? Unakumbuka tulichosema kuhusu uwezo wa lugha? Sio lazima kwamba sote tunazungumza Kigiriki na Kiebrania, lakini hiyo haituzuii kuwa katika tafsiri. Kwa hivyo, uwezo wa kuwasilisha maandishi ya Biblia kwa ufanisi katika lugha lengwa, tukiweka nuances nyingi iwezekanavyo.

Sawa, kwa hivyo lazima uwe na uwezo wa lugha kwa kiasi fulani, au mtu awe nao, katika timu yako. Uwezo wa maandishi, uwezo wa somo, na uwezo wa kitamaduni. Mtu mwenye uwezo wa kuhamisha kati ya lugha lengwa na lugha hii ya biashara nchini mara nyingi anaweza kukuza uwezo wa kuhamisha kati ya lugha za kibiblia na lugha zao.

Na hivyo, mtu mwenye kipawa cha lugha anaweza kuhamisha maarifa na ujuzi huo hadi kwenye muktadha wa kibiblia. Kama hana ujuzi huo, anaweza kukuza ujuzi huo, na kisha mchakato wa uhamisho unaweza kutokea. Sawa? Haraka tu, ujuzi mwingine wa mtafsiri.

Tuna ujuzi usio wa kutafsiri ambao watu wanahitaji kuwa nao. Samahani, nitauweka hapo juu. Na ujuzi wa kutafsiri, kuelewa kifungu, na ujuzi wa kusoma.

Hii ni kazi ya kitaaluma. Ni kazi ngumu. Ujuzi wa kufikiri kwa kina ni mzuri.

Kuwa na uwezo wa kulinganisha na kutofautisha mambo. Kutumia rasilimali za kibiblia ni jambo la manufaa. Tuna programu katika tafsiri ambazo tunazo mahususi kwa ajili ya tafsiri.

Kujua jinsi ya kuandika maandishi mapya na kujifunza jinsi ya kuyahamisha hadi lugha ya tatu. Kuhariri kazi yako mwenyewe ni ujuzi. Na, kutoa maoni kwa wengine kuhusu kazi zao na kusaidia kuhariri kazi zao pia ni ujuzi mwingine.

Na usahihi. Sawa, kwa hivyo nitaishia hapo. Huu ni mchakato mgumu unaohitaji ujuzi mbalimbali.

Na, ujuzi huo, ukitumika kwa timu nzima, na wamefunzwa ili kukuza na kuboresha ujuzi huo, wanaweza kutoa tafsiri yenye ubora mzuri, inayowasiliana vizuri, inayodumisha usahihi, na inayokubalika kwa watu. Asante.

Huyu ni Dkt. George Paton katika mafundisho yake kuhusu Tafsiri ya Biblia. Huu ni kipindi cha 3, Ujuzi Ambao Watafsiri Wanahitaji Kuwa Nao.